

ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව - 2015

ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාවේ හා එහි පරිපාලිත සමාගමේ 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට ඒකාබද්ධ මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ඒකාබද්ධ විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, ඒකාබද්ධ ස්කන්ධය වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ ඒකාබද්ධ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය හා වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාංශයකින් සමන්විත 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13(1) වගන්තිය සහ 2006 අංක 35 දරන ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථා (සංශෝධන) පනතින් සංශෝධිත 1968 අංක 15 දරන ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධන මණ්ඩල පනතේ 17 (1) වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. මුදල් පනතේ 14(2)(සී) වගන්තිය ප්‍රකාර සංස්ථාවේ වාර්ෂික වාර්තාව සමඟ ප්‍රකාශයට පත්කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

1.3 විගණකගේ වගකීම

මාගේ විගණනය මත පදනම්ව මෙම ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම මාගේ වගකීම වේ. මා විසින් උත්තරීතර විගණන ආයතනයන්ගේ ජාත්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිති වලට (ISSAI 1000 - 1810) අනුරූප ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මාගේ විගණනය සිදු කරන ලදී. ආචාර ධර්මවල අවශ්‍යතාවන්ට මම අනුකූලවන බවට සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවන්නේද යන්න පිළිබඳ සාධාරණ තහවුරුවක් ලබා ගැනීම පිණිස විගණනය සැලසුම්කර ක්‍රියාත්මක කරන බවට මෙම ප්‍රමිති අපේක්ෂා කරයි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන අගයන් සහ හෙළිදරව් කිරීම්වලට අදාලවන විගණන සාක්ෂි ලබා ගැනීම පිණිස පරිපාටි ක්‍රියාත්මක කිරීම විගණනයට ඇතුළත් වේ. තෝරාගත් පරිපාටීන් , වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් අවදානම් තක්සේරු කිරීම් ද ඇතුළත් විගණකගේ විනිශ්චය මත පදනම් වේ. එම අවදානම් තක්සේරු කිරීම්වලදී , අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස සංස්ථාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට සහ සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමට අදාල වන්නා වූ අභ්‍යන්තර පාලනය විගණක සැලකිල්ලට ගන්නා නමුත් සංස්ථාවේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි. කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය හා යොදා ගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය ඇගයීම මෙන්ම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ ඇගයීමද විගණනයට ඇතුළත් වේ. විගණනයේ විෂය පථය හා ප්‍රමාණය තීරණය කිරීම සඳහා 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13 වගන්තියේ (3) සහ (4) උපවගන්තිවලින් විගණකාධිපති වෙත අභිමතානුසාරී බලතල පැවරේ.

මාගේ විගණන මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.4 තත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 2.2 හා 2.3 ඡේදයන්හි දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්වගණනය කරනු ලැබේ.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

2.1 මතය

තත්වගණනය කළ මතය- සමූහය

මෙම වාර්තාවේ 2.2 හා 2.3 ඡේදයන්හි දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාවේ සහ එහි පරිපාලිත සමාගමේ මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

තත්වගණනය කළ මතය- සංස්ථාව

මෙම වාර්තාවේ 2.3 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලින් 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාවේ මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

2.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම - සමූහය

සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා වූ සංස්ථාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සංස්ථාවේ පරිපාලිතය වූ සීමාසහිත ඉඩම් ගොඩකිරීමේ සහ සංවර්ධනය කිරීමේ (පුද්ගලික) සමාගමේ විගණනය කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමඟ ඒකාබද්ධ කර තිබුණද පරිපාලිත සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී එහි උප පරිපාලිත සමාගමක් වන එල් ආර් ඩී සී සේවා (පුද්ගලික) සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමඟ ඒකාබද්ධ කර නොතිබුණි. පරිපාලිත සමාගම සම්බන්ධයෙන් සංස්ථාවේ හිමිකාරිත්වය සියයට 80 ක් නියෝජනය විය.

සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සංස්ථාව විසින් ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී එහි පරිපාලිත සමාගම් වල නෛතික අයිතිය සියයට 80 ක් වුවද එම තත්වය සැලකිල්ලට නොගෙන පරිපාලිත සමාගම්වල වත්කම් වගකීම් සහ බදු පෙර ලාභයේ මුළු වටිනාකමම ඒකාබද්ධ කිරීම හේතුවෙන් ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල වත්කම් වගකීම් හා බදු පෙර ලාභය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 174.16 , 129.78 හා රු.මිලියන 14.50 කින් අධිගණනය වී තිබුණි.

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ පදනම් කර ගෙන සීමාසහිත ඉඩම් ගොඩකිරීමේ සහ සංවර්ධනය කිරීමේ (පුද්ගලික) සමාගමේ විගණකවරුන් විසින් එම සමාගමේ 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ තත්වගණනය කළ විගණන මතයක් ප්‍රකාශ කර තිබුණි.

(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.මිලියන 55.3 ක ශේෂයක් වෙනුවෙන් හානිකරණය (Impairment) ගණනය නොකිරීම.

- (ආ) ඉදිරියට ගෙන එන ලද රු. මිලියන 12.2 ක ලැබිය යුතු ආදායම් බදු වටිනාකම ආදායම් බදු වාර්තා (Income Tax Return) දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව සමඟ එකඟ නොවීම හේතුවෙන් තහවුරුවක් ලබා දීමට (Ascertained) නොහැකිවීම.
- (ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.මිලියන 19.8 ක ගෙවිය යුතු ශේෂයන් පිළිබඳ නිරවද්‍යතාවය පරීක්ෂා කිරීම සඳහා ශේෂ සනාථ කිරීම් සපයා නොතිබීම.
- (ඈ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට පටහැනිව කොන්ත්‍රාත් ආදායම මුදල් පදනම මත ගිණුම් ගත කිරීම.

2.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම - සංස්ථාව

2.3.1 සම්බන්ධිත පාර්ශවයන් පිළිබඳව ඇති ගනුදෙනු හෙලිදරව් නොකිරීම.

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) සංස්ථාවේ පරිපාලිත සමාගමක් වන ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ පුද්ගලික සමාගමෙන් සංස්ථාවට ලැබිය යුතු රු. 33,726,073 ක් වූ ශේෂ සමාගමේ පොත් අනුව රු.14,878,689 ක් ලෙස දක්වා තිබුණි. එසේම එම සමාගම වෙත ගෙවිය යුතු ලෙස සංස්ථාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල රු. 15,263,813 ක් දක්වා තිබුණද එම සමාගමේ ගිණුම් වල සංස්ථාවෙන් ලැබිය යුතු ලෙස කිසිදු අගයක් දක්වා නොතිබුණි.
- (ආ) සංස්ථාවේ උප පරිපාලිත සමාගමක් වන එල් ආර් ඩී සී සේවා (පුද්ගලික) සමාගමෙන් සංස්ථාවට අයවිය යුතු රු.25,702,506 ක් ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.

2.3.2 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති

පහත දැක්වෙන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම් විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.

(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 01

- (i) ප්‍රමිතිය ප්‍රකාරව විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශනය තුළ කාලපරිච්ඡේදයට අදාළ වෙනත් විස්තීරණ ආදායම් ගැලපීම් හා එයට අදාළ හෙලිදරව් කිරීම් කළ යුතු වුවත්, සංස්ථාව විසින් සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළව පිළියෙල කරන ලද විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශනයෙහි වෙනත් විස්තීරණ ආදායම් ගැලපීම් හෝ එයට අදාළ හෙලිදරව්කිරීම් සිදුකර නොතිබුණි.
- (ii) මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් වත්කම් සාධාරණ අගය (Fair Value) මත ඉදිරිපත් කල යුතු වුවද සංස්ථාව විසින් පිරිවැය රු.මිලියන 980.38 ක දේපල පිරිසත උපකරණ වල සාධාරණ අගය තක්සේරු කර මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දක්වා නොතිබුණි.
- (iii) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී සංස්ථාව විසින් රු. මිලියන 96.86 ක වත්කම් බැංකු ඇපකර වශයෙන් තබා තිබුණද, මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල හෙලිදරව් කර තිබුණු ඇප වශයෙන් තබන ලද ස්ථාවර වත්කම් වල වටිනාකම රු. මිලියන 75 ක් පමණක් විය.

(iv) රජයේ ප්‍රදාන මත සිදුකරනු ලබන මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා එම ප්‍රදාන වලින් දරනු ලබන සෘජු වියදමට අමතරව සංස්ථාව විසින් පොදුකාර්ය වියදම් ලෙස කොන්ත්‍රාත් වටිනාකමින් සියයට 20 ක් අයකර තිබුණි. මෙම අයකිරීම් ආදායමක් ලෙස විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශනයේ දක්වනු වෙනුවට රු.මිලියන 260.90 ක් වියදම් වලින් අඩුකර දක්වා තිබුණි.

(ආ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 11

(i) සංස්ථාව විසින් ඉදිකරමින් පවතින (Ongoing Construction) කොන්ත්‍රාත් වල ආදායම, පිරිවැය හා ලාභය නිමවුම් ප්‍රතිශත ක්‍රමය (Stage of Completion) මත හඳුනාගන්නා බව මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල අනාවරණය කර තිබුණද කොන්ත්‍රාත් ආදායම, පිරිවැය හා ලාභය ප්‍රමිතයෙහි සඳහන් නියමයන්ට අනුව හඳුනාගෙන නොතිබුණි. සහතික කළ වැඩ සඳහා වැයකරන ලද පිරිවැය, අදාල ආදායම හා වියදම සමඟ ගැලපීමට හැකිවන පරිදි හඳුනාගෙන නොතිබීම නිසා ඒකාකාරී පදනමකින් ආදායම හඳුනාගැනීමට නොහැකි වී තිබුණි. මෙම නිසා සමාලෝචිත වර්ෂයේ ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත් 17 කින් හඳුනාගෙන තිබුණු ලාභය විශාල වශයෙන් උච්චාවචනය වී තිබුණි.

(ii) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට තිබුණු රු. මිලියන 2,798.60 ක් වූ ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්තුවල නොනිමි වැඩ වල නිමවුම් ප්‍රතිශත හා හඳුනාගත් ආදායම් පිළිබඳ විස්තර මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල අනාවරණය කර නොතිබුණි.

(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 20

සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට සංස්ථාව වෙත ලැබී තිබුණු රු.මිලියන 624.74 ක රජයේ ප්‍රදාන ලබාදීමේ කොන්දේසි හා අසම්භාව්‍යයන් පිළිබඳව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අනාවරණය කර නොතිබුණි.

(ඈ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 37

සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් සංස්ථාවට එරෙහිව බාහිර පාර්ශව ගොනුකල නඩු 12 ක් වෙනුවෙන් ඇතිවිය හැකි රු.මිලියන 74.31 ක අසම්භාව්‍ය වගකීම ගණනය කර ප්‍රමිතිය ප්‍රකාරව ප්‍රතිපාදනයන් සිදුකර නොතිබුණි.

(ඉ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 38

ප්‍රමිතයේ ඡේද 118 ප්‍රකාරව සංස්ථාව සතු අස්පෘශ්‍ය වත්කම් එනම් පරිගණක මෘදුකාංග වෙනමම හඳුනාගෙන නොතිබුණු අතර ඒ සම්බන්ධ ප්‍රමාණවත් හෙලිදරව් කිරීම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සිදුකර නොතිබුණි.

(ඊ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 39

ප්‍රමිතය ප්‍රකාරව සංස්ථාවේ මූල්‍ය වත්කම් (Financial Assets) වර්ගීකරණය කර නොතිබුණි. එසේම මූල්‍ය වත්කම් ලෙස හඳුනාගත යුතු වෙළඳ ණයගැතියන්ගේ හානිකරණය වූ අගය අරමුණුගත සාක්ෂි (Objective Evidence) මත හඳුනාගෙන යතාර්ථවාදී අගයක් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ගැලපීමට කටයුතු නොකර වසරක් ඉක්ම වූ සියළුම ණය ගැතියන් සඳහා සියයට 100 ක බොල්ණය ප්‍රතිපාදනයක් සිදු කර තිබුණි.

(උ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 40

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් රු.මිලියන 520.89 ක ආයෝජන දේපල වලට අදාළ ප්‍රතිපත්තිය හෙලිදරව් කර නොතිබුණු අතර එම දේපල වල සාධාරණ අගය ගණනය කර මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දක්වා නොතිබුණි. එමෙන්ම සංස්ථාව කුලී පදනම මත බාහිර පාර්ශවයන් වෙත ලබා දී තිබුණු ඉඩම්, ආයෝජිත දේපළ ලෙස සංස්ථාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දක්වා නොතිබූ අතර එම ඉඩම්වල වටිනාකම පිළිබඳ තොරතුරුද විගණනයට ඉදිරිපත් නොකෙරුණි.

2.3.3 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) වෙරස් ගඟ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුවෙන් ලබාගත් දිගුකාලීන ණය මුදල උපයෝගී කරගෙන එම ව්‍යාපෘතිය සඳහා මිලට ගෙන තිබුණු රු.මිලියන 35.18 ක් වටිනා ස්ථාවර වත්කම් වල වටිනාකම ප්‍රදානයක් ලෙස සලකා ලියා හැරිය හැකි ප්‍රදාන (Differed Income) ගිණුමට එකතු කර තිබුණි. එසේම මෙම දේපල පිරියත උපකරණ වල සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ ක්ෂය වටිනාකම වූ රු.මිලියන 7.92 ක් මෙහෙයුම් නොවන ආදායමක් ලෙස දැක්වීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායම එම වටිනාකමින් අධිගණනය වී තිබුණි.
- (ආ) මහ කොළඹ නගර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය යටතේ සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සංස්ථාවට ලැබී තිබුණු යන්ත්‍ර 03 හි වටිනාකම තක්සේරු කර මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දක්වා නොතිබුණි.
- (ඇ) අදාළ ශේෂයන්ගේ ස්වභාවය විශ්ලේෂණය කිරීමකින් තොරව වැඩ සම්පූර්ණ කළ ව්‍යාපෘති වලින් ගොඩනගන ලද වත්කම් අදාළ වත්කම් වලට එකතු කරනු වෙනුවට එම වත්කම් සඳහා වැය කර තිබුණු රු.මිලියන 779.63 ක් වෙනත් ජංගම නොවන වත්කම් යටතේ දක්වා තිබුණි. මෙම නිසා එම වටිනාකමට නියෝජනය කරනු ලබන වත්කම් වල වටිනාකම අඩුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල පෙන්නුම් කෙරුණි.
- (ඈ) මහ කොළඹ ගංවතුර පාලනය හා පාරිසරික වැඩි දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය යටතේ සංස්ථාවට ලැබී තිබුණු රු.මිලියන 660 ක ප්‍රදානයන්ගෙන් මිලට ගෙන තිබුණු වත්කම් ඉකුත් වර්ෂයේ සිට වසර 03 ක් ඇතුළත ලියා හරින බව (Amortize) ගිණුම් සටහන් මගින් හෙලිදරව් කර තිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විට මෙසේ ලියා හැරිය යුතු රු.මිලියන 220.24 ක ප්‍රමාණය විලම්භීත ආදායමක් (Differd Income) ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල පෙන්නුම් කරනු වෙනුවට විශේෂ ව්‍යාපෘති වගකීම් යටතේ දක්වා තිබුණි.
- (ඉ) බෙල්ලන්විල ආපන ශාලාව සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂයේදී මිලට ගෙන තිබුණු රු. 38,497,957ක් වටිනා මුළුතැන්ගෙයි උපකරණ ස්ථාවර වත්කම් ලෙස ගිණුම්ගත කරනු වෙනුවට කෙරීගෙන යන වැඩ ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දක්වා තිබුණි. මේ හේතුවෙන් මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ ජංගම නොවන වත්කම් එම වටිනාකමින් හා ඊට අදාළ ක්ෂය ප්‍රමාණය උන ගණනය වී තිබුණි.
- (ඊ) වෙරස්ගඟ ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් ලබාගත් ණය මුදලින් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී විවිධ උත්සව සඳහා රු. මිලියන 2.60 ක් වැය කර වෙරස්ගඟ ව්‍යාපෘතිය යටතේ ප්‍රාග්ධනිත කර තිබුණි.

- (උ) ජංගම නොවන වත්කම් යටතේ දැක්විය යුතු රු.මිලියන 2,798.60 ක නොනිම් ව්‍යාපෘති වෙළඳ නොගය යටතේ දක්වා තිබුණි. එම නිසා ජංගම වත්කම් එම ප්‍රමාණයෙන් අධිගණනය වී තිබුණි.

2.3.4 පැහැදිලි නොකළ වෙනස්කම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව පාරිතෝෂික වෙන්කිරීම් රු. මිලියන 230.20 ක් වුවද උපලේඛනය අනුව එම වටිනාකම රු.මිලියන 234.08 ක් වූයෙන් රු.මිලියන 3.88 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.
- (ආ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව සංස්ථාව විසින් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ කළුතර වෙළඳ සංකීර්ණය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් රු. 23,035,752 ක් වැය කර ඇති නමුත් අදාළ කාර්යසාධන වාර්තාව අනුව එම වියදම රු.12,570,000 ක් පමණක් වූයෙන් රු. 10,465,752 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.
- (ඇ) මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව හඳුනාගත යුතු පාරිතෝෂික ශුද්ධ අතිරික්තය (Net Actual /GainRecognized Immediately) රු.17,537,551 ක් වුවද තක්සේරුකරුගේ පාරිතෝෂික වගකීම් සාධාරණ ආගණන වාර්තාවේ (Report on the Actuarial Valuation of the Gratuity Liabilities) එම වටිනාකම රු. 17,967,426 ක් විය.
- (ඈ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමඟ ඉදිරිපත් කර තිබුණු මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ දක්වා තිබුණු අයිතමයන් 02 ක ශේෂ ඊට අනුරූපී විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශනයේ හා මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ දක්වා තිබුණු ශේෂ සමඟ සැසඳීමේදී රු.10,573,117 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය වුවද අදාළ වෙනසට හේතු විගණනයට පැහැදිලි නොකෙරුණි.

2.4 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට පැවති රු. මිලියන 556 ක ණයගැති ශේෂය තුළ වර්ෂ 2 න් 5ත් අතර කාලයක සිට හිඟ හිටි ණය ශේෂය රු.මිලියන 86 ක් හා වර්ෂ 5 ට වැඩි හිඟ හිටි ණය ශේෂය රු.මිලියන 18 ක් විය.
- (ආ) දියත උයන දුම්රිය ආපන ශාලාව ඉදිකිරීම වෙනුවෙන් ශ්‍රී ලංකා යුධ හමුදාවට ලබා දුන් අත්තිකාරම් මුදලින් රු. 11,576,801 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට අදාළ වැඩ කටයුතු අවසන් වී වසරකට වැඩි කාලයක් ගතවී තිබුණද පියවා නොතිබුණි. එමෙන්ම මෙම අත්තිකාරම් ලබා දීමේදී කොන්ත්‍රාත්කරුගෙන් අත්තිකාරම් බැඳුම්කරද ලබාගෙන නොතිබුණි.
- (ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විට කොළොන්නාව හා සාලමුල්ල නිවාස 216 ක් ඉදිකිරීමේ කොන්ත්‍රාත්තුව (ඒ ගොඩනැගිල්ල) අවසන්ව වසරක් ගතවී තිබුණද නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියෙන් ලැබිය යුතු රු.මිලියන 160.76 ක් හා රු.මිලියන 25.92 ක රැඳවුම් මුදල් අයකර ගැනීමට සංස්ථාව අපොහොසත්ව තිබුණි.

- (ඇ) නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය වෙනුවෙන් ඉදිකරනු ලබන කොළොන්නාව හා සාලමුල්ල නිවාස 792 ක් ඉදිකිරීමේ කොන්ත්‍රාත්තුවේ බිල්පත් ගෙවීම සඳහා (ගොඩනැගිලි බී සහ සී) සේවායෝජක විසින් ඉල්ලා තිබුණු පරීක්ෂණ වාර්තා ලබා දීමට සංස්ථාව අපොහොසත් වීම නිසා සංස්ථාවට ලැබිය යුතු පිළිවෙලින් රු. මිලියන 65.16 ක හා රු.මිලියන 25.14 ක රැඳවුම් මුදල් ලබා ගැනීමට නොහැකි වී තිබුණි. එමෙන්ම ඉදිකිරීම් කටයුතු අත්හිටුවා තිබීම නිසා සේවායෝජක ගෙවා තිබුණු රු.මිලියන 359.02 ක්වූ සවලියකරණ අත්තිකාරම් මුදල (Mobilization Advance) ආපසු ගෙවීමටද සංස්ථාව කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඉ) 2012 නොවැම්බර් 28 දින ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සමාගමෙන් ණය පදනම මත ලබා ගෙන තිබුණු රු. 3,000,000 ක් වටිනා මෝටර් රථයක් වෙනුවෙන් ගෙවිය යුතු මුදල සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විටත් ගෙවා නොතිබුණි.
- (ඊ) සංස්ථාව විසින් රජයේ ඉඩම් විකිණීම වෙනුවෙන් 1978 වර්ෂයේ සිට සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය දක්වා ඉඩම් කොමසාරිස් දෙපාර්තමේන්තුවට ගෙවිය යුතු සංවර්ධනය නොකළ ඉඩම් වටිනාකම වූ රු.මිලියන 60.37 ක් ගෙවීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (උ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට ඉඩම් සංවර්ධනය කිරීම වෙනුවෙන් බාහිර පාර්ශවයන්ගෙන් සංස්ථාව වෙත ලැබී තිබුණු රු.මිලියන 502 ක් වූ ඉඩම් විකුණුම් තැන්පතු මුදලින් වර්ෂ 05 කට වැඩි කාලයක සිට රු.මිලියන 489 ක් නිරවුල් කර නොතිබුණි.
- (ඌ) ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලයට අයත් මුතුරාජවෙල පිහිටි ඉඩමෙන් කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් ඉවත්කර ගන්නා ලද වැලි වෙනුවෙන් සහ එම ඉඩම පරිහරණය කිරීම වෙනුවෙන් පිළිවෙලින් රු. මිලියන 180 ක් හා රු.මිලියන 171 ක් සංස්ථාව වෙත අයවිය යුතුව තිබුණද, එම මුදල වර්ෂ 05 ක කාලයක සිට අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (එ) 2011 වර්ෂයේ සිට විදේශීය සමාගමක් වෙත සංස්ථාව ගෙවිය යුතුව තිබූ යුරෝ 575,000 ක මුදල පියවීමට කටයුතු නොකිරීම මත හා කාල පරිච්ඡේදය තුළ සිදුවූ විනිමය අනුපාත වල අවාසිදායක විචලනයන් හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දින වන විට ගෙවිය යුතු මුදල රු.මිලියන 90.48 ක් දක්වා වර්ධනය වී තිබුණි.

2.5 නීති රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම්

පහත සඳහන් අනුකූල නොවීම් නිරීක්ෂණය විය.

නීතිරීති හා රෙගුලාසි ආදියට යොමුව

 (අ) 1968 අංක 15 දරන ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩකිරීමේ සහ සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථා පනත
 (i) 2(ආ) 1 වගන්තිය

අනුකූල නොවීම්

දිවයින පුරා පළාත් මට්ටමින් පිහිටි පහත් වගුරු බිම්, නිසරු හෝ මඩ ඉඩම් හඳුනාගෙන අනවසර ඉඩම් ගොඩකිරීම් පාලනය කිරීම හා අධීක්ෂණය කිරීමට හැකිවන පරිදි ඒවා ගැසට් නිවේදන මඟින් ප්‍රසිද්ධ කිරීමට සංස්ථාව වෙත පවරා තිබුණද සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට එලෙස ගැසට් කරන ලද පළාත් ගණන 04 කට සීමා වී තිබුණි.

(ii) 8 (අ) වන වගන්තිය

පනතේ 2 වන වගන්තිය යටතේ ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමට පවරා ගනු ලබන ඉඩම්, ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමට, කර්මාන්ත වාණිජ්‍ය හා කෘෂිකාර්මික කටයුතු වෙනුවෙන් වැඩි දියුණු කළ යුතු වුවද, සංස්ථාව විසින් එලෙස 1995 වර්ෂයේ පවරාගත් මුතුරාජවෙල හා මුදුන් ඇල ඉඩම් අක්කර 284 ක ප්‍රමාණයෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට වැඩි දියුණු කළ ප්‍රමාණය අක්කර 84 ක් එනම්, සියයට 30 ක පහළ අගයක් විය.

(ආ) 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනත 11 (බී) වගන්තිය

මුදල් අමාත්‍යවරයාගේ එකඟතාවය ලබා ගැනීමෙන් තොරව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය මත රු.මිලියන 1,279.66 ක් ස්ථාවර හා කෙටිකාලීන තැන්පත්වල ආයෝජනය කර තිබුණි.

(ඇ) 1982 අංක 04 දරන නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය(සංශෝධන) පනතේ 8 ඒ වගන්තිය

අදාළ පළාත් පාලන ආයතනය වෙතින් අනුමැතිය ලබාගැනීමකින් තොරව සංස්ථාව විසින් නව ප්‍රධාන කාර්යාල ගොඩනැගිලි සංකීර්ණය ඉදිකර තිබුණි. මෙම නිසා ඉදිරි වර්ෂ වලදී අනුමැතිය ලබාගැනීම වෙනුවෙන් රු.12,041,540 ක පමණ බැරකමක් උද්ගතව තිබුණි.

(ඈ) 2015 දෙසැම්බර් 09 දිනැති අංක 02/2015 දරන කළමනාකරණ සේවා චක්‍රලේඛය

චක්‍රලේඛ විධිවිධානවලට පටහැනිව විෂයභාර අමාත්‍යවරයාගේ නිර්දේශය මත සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා සේවකයකුට රු.13,500 බැගින් රු.18,372,000 ක් දිරි දීමනා ලෙස ගෙවා තිබුණි.

(ඉ) 1993 නොවැම්බර් 26 දිනැති අංක 794/23 දරන අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රය

සංස්ථාව විසින් ගොඩදමා තිබුණු මුහුදු වැලි කියුබික් මීටර් 4,478,679 ක් සඳහා රු.මිලියන 135.45 ක රාජ්‍ය භාගයක් ගෙවිය යුතු වුවද සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට ගෙවා තිබුණු රාජ්‍ය භාගය රු.මිලියන 10 ක් පමණක් විය.

(ඊ) 2003 ජූනි 02 දිනැති අංක පිරිඩ්/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛය 8.3.8 වගන්තිය

භාණ්ඩාගාර අනුමැතිය ලබා ගැනීමෙන් තොරව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය මත පමණක් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී කාර්ය මණ්ඩලය වෙත දිරි දීමනා ලෙස රු.මිලියන 39.26 ක් ගෙවා තිබුණි.

3. මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී සමුහයේ හා සංස්ථාවේ අලාභය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 91.56 ක් හා රු.මිලියන 157.39 ක් වූ අතර ඊට ප්‍රතිරූපිත ඉකුත් වර්ෂයේ ලාභය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 398.02 ක් හා රු.මිලියන 346.68 ක් විය. ඉකුත් වර්ෂය සමඟ

සැසඳීමේදී සමාලෝචිත වර්ෂයේ සමූහයේ හා සංස්ථාවේ ලාභ පිළිවෙලින් රු.මිලියන 489.58 ක හා රු.මිලියන 504.07 ක පිරිහීමක් පෙන්වුම් කෙරුණි. ඉකුත් වර්ෂය සමඟ සැසඳීමේදී සංස්ථාවේ ආදායම රු.මිලියන 876.5 කින් අඩුවී තිබීම හා විකුණුම් වියදම් රු. මිලියන 292.30 කින් වැඩිවීම මෙම බදු පෙර ශුද්ධ ලාභයේ පිරිහීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතුවී තිබුණි.

සමාලෝචිත වර්ෂය සහ ඉකුත් වර්ෂ 4 ක මූල්‍ය ප්‍රතිඵල විග්‍රහ කිරීමේදී 2011 වර්ෂයේදී රු.මිලියන 287.97 ක මූල්‍ය අතිරික්තයක් පැවතියද 2012 වර්ෂයේදී රු.මිලියන 68.17 ක් මූල්‍ය ඌනතාවයක් ඇති වී තිබුණි. නැවතත් 2013 හා 2014 වර්ෂවල පිළිවෙලින් රු.මිලියන 103.89 ක හා රු.මිලියන 346.69 ක මූල්‍ය අතිරික්තයක් ඇති වී තිබුණද සමාලෝචිත වර්ෂයේදී එය රු.මිලියන 157.39 ක ඌනතාවයක් බවට පත්වී තිබුණි. කෙසේ වුවද සේවක පාරිශ්‍රමික, රජයට ගෙවූ බදු, ජංගම නොවන වත්කම් සඳහා ක්ෂය සැලකීමේදී ආයතනයේ දායකත්වය 2011 වර්ෂයේ සිට ධන අගයක් ලෙස අඛණ්ඩව වර්ධනය වී සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.මිලියන 419.32 ක් වී තිබුණි.

4. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

4.1 කාර්යසාධනය

2006 අංක 35 දරන ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථා පනතට අනුව, ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ ප්‍රදේශ ලෙස ප්‍රකාශයට පත්කර ඇති ඉඩම් ගොඩකිරීම හා සංවර්ධනය කිරීම සහ එම ඉඩම්, ගොඩනැගිලි, කාර්මික, වාණිජ හෝ කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා යෝග්‍ය තත්ත්වයට පත් කිරීම, එකී ඉඩම් වල භාරකාරීත්වය කළමනාකරණය හා පාලනය, එම ඉඩම් ගොඩකිරීම හා සංවර්ධනය කිරීමට යටත්ව භාරව සිටීම, ඉංජිනේරු ක්ෂේත්‍රයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු සහ උපදේශන පැවරුම් කාර්යය භාර ගැනීම, සහ ඇල මාර්ගවල භාරකාරීත්වය, වැඩි දියුණු කිරීම, නඩත්තුව, පාලනය සහ ඇල මාර්ග දූෂණය වීමෙන් වලක්වා ගැනීම සංස්ථාවේ ප්‍රධාන අරමුණු සහ කාර්යයන් වේ. මෙකී අරමුණු ඉටුකර ගැනීමේ ප්‍රගතිය සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) 1993 වර්ෂයේ සිට 2005 වර්ෂය දක්වා වූ කාල පරිච්ඡේදය තුළ සංස්ථාව විසින් රක්ෂිත ඉඩම් ලෙස (Marshy Lands as Retention Area) අක්කර 1,000 ක් පවරාගෙන තිබුණද සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වනවිට අනවසර ඉඩම් ගොඩකිරීම හා අනවසර ඉදිකිරීම් හේතුවෙන් එම ඉඩම් ප්‍රමාණය අක්කර 600 ක් දක්වා අඩුවී තිබුණි. මේ සම්බන්ධයෙන් සංස්ථාව විසින් ප්‍රමාණවත් පියවර ගෙන නොතිබුණු අතර මෙම තත්ත්වය ගංවතුරෙන් සිදුවන හානි වැඩිවීමට සෘජුව බලපා තිබුණි.
- (ආ) සංස්ථාව විසින් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ 05 කට අදාළව ජල රැඳවුම් ප්‍රදේශ තුළ සිදුකර ඇති අනවසර ඉදිකිරීම් සහ ගොඩකිරීම් 673 ක් හඳුනාගෙන තිබුණද එම හඳුනාගත් ඉදිකිරීම් ඉවත් කිරීමට ප්‍රමාණවත් පියවර ගෙන නොතිබුණි.
- (ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සංස්ථාවේ ඉදිකිරීම් අංශය විසින් සිදුකරන ලද බාහිර කොන්ත්‍රාත් 09 කින් 05 ක්ම අලාභ ලබා තිබුණු අතර ලැබූ සමුච්චිත අලාභය රු.මිලියන 20.60 ක් විය.
- (ඈ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ සංස්ථාවේ යන්ත්‍ර උපකරණ අංශයේ ආදායම රු.මිලියන 251.78 ක් වුවද එම අංශයේ නඩත්තු වියදම් හා සේවක වියදම් වැඩිවීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට සමුච්චිත අලාභය රු.මිලියන 125.13 ක් වී තිබුණි.

- (ඉ) සංස්ථාව විසින් ආරම්භ කර ක්‍රියාත්මක කළ ව්‍යාපෘති 09 ක් වෙනුවෙන් රු. මිලියන 42.45 ක් වැය කිරීමෙන් අනතුරුව සේව්‍යෝජක ඉල්ලීම මත සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී අත්හිටුවා තිබුණු අතර වැය කළ මුදල අයකර ගැනීමද අවිනිශ්චිතව තිබුණි.
- (ඊ) මුතුරාජවෙල වගුරු බිම් වෙනුවෙන් තෙත් බිම් කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරී සැලසුමක් පිළියෙල කිරීම සඳහා මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් රු. 2,000,000 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී වෙන්කර තිබුණද 2016 නොවැම්බර් වන විටද එම සැලැස්ම පිළියෙල කර නොතිබුණි.
- (උ) සංස්ථාව විසින් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී රු.මිලියන 1,325 ක ව්‍යාපෘති 14 ක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණද එම ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමකින් තොරව ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට ඇතුළත් නොවූ ව්‍යාපෘති 23 ක් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.මිලියන 266.98 ක් වැය කර තිබුණි.
- (ඌ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විට දියත උයන පබ් (Pub) ශාලාවේ ඉදිකිරීම් සඳහා රු.14,615,535 ක් වැය කර එහි ප්‍රගතිය සියයට 34 ක් ව පැවතියදී එහි ඉදිකිරීමේ වැඩ අතහැර දමා තිබුණි. වැඩ අත්හැර දැමීමට හේතු විගණනයට පැහැදිලි නොකෙරුණි.

4.2 කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරකම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) දියත උයන ආපන ශාලාව පිහිටි භූමියෙහි නීත්‍යානුකූල අයිතිය සංස්ථාවට පවරා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණු අතර මේ නිසා ආපන ශාලාවේ කටයුතු සම්බන්ධයෙන් සංස්ථාව බාහිර පාර්ශවයන් සමඟ නීත්‍යානුකූල ගිවිසුම්වලට එළඹීමේ බාධාවන් ඇතිවී තිබුණි. තවද මෙම භූමිය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් අනාගතයේ සිය සංවර්ධන කටයුතු සඳහා පවරා ගැනීමේ අවධානමක්ද ඇතිවී තිබුණි.
- (ආ) සංස්ථාව විසින් පිටකෝට්ටේ 9 වන පවුමගේ පිහිටි අක්කර 05 ක් පමණ වූ ඉඩමෙහි සුපිරි නිවාස සංකීර්ණයක් ඉදිකිරීම සඳහා 2007 වර්ෂයේ සංවර්ධනකරුවකු සමඟ විකුණුම් ගිවිසුමක් ඇති කර ගෙන තිබූ අතර එය 2010 වර්ෂයේ නිම කළ යුතු විය. මෙම ඉඩම සංවර්ධනය කිරීම සඳහා සංවර්ධනකරුගෙන් රු.මිලියන 489 ක අත්තිකාරමක් ලබාගෙන තිබුණද 2016 දෙසැම්බර් 31 දක්වාම අදාළ සංවර්ධන කටයුතු ආරම්භ කිරීමට නොහැකිවීම හේතුවෙන් ගිවිසුම අවලංගු කර නැවත අත්තිකාරම් මුදල් පියවීමට කටයුතු කළ යුතුය. එහෙත් නිසි මූල්‍ය කළමනාකරණයකින් තොරව මුදල් පරිහරණය කිරීම නිසා තැන්පතු මුදල් නැවත ආපසු ගෙවීමට නොහැකි මූල්‍ය අර්බුදයකට සංස්ථාව පත්වී තිබුණි.
- (ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට සුදු නෙළුම් නිවාස ව්‍යාපෘතියේ නිවාස ලාභීන්ගෙන් ලැබිය යුතු හිඟ හිටි වාරික හා පොළී වටිනාකම රු. මිලියන 19.39 ක් අයකර ගැනීමට ගිවිසුම් ගත කොන්දේසි වලට අනුව සංස්ථාව විසින් කිසිදු නීතිමය පියවරක් ගෙන නොතිබුණු අතර එම මුදලින් රු.මිලියන 19.01 ක් වෙනුවෙන් බොල්ණය ප්‍රතිපාදනයක්ද ඇති කර තිබුණි.

4.3 මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) කොළොන්නාව සාලමුල්ල නිවාස ඉදිකිරීම (ඒ.බී.සී.ගොඩනැගිලි) වෙනුවෙන් සංස්ථාව සතු අක්කර 04 ක පමණ ඉඩමක් යොදාගෙන තිබුණු අතර එම ඉඩමේ වටිනාකම වූ රු.මිලියන 171 නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියෙන් අයකර ගැනීමට පියවර ගෙන නොතිබුණි.
- (ආ) සංස්ථාවට අයත් රක්ෂිතයන්හි අනවසර ලෙස පදිංචි පවුල් 156 ක් හඳුනාගෙන තිබුණද එම පවුල් ඉවත් කිරීමට ප්‍රමාණවත් පියවර ගෙන නොතිබුණු අතර ඇතැම් පවුල් 1999 වර්ෂයේ සිට එම ඉඩම් වල පදිංචිව සිටින බව අනාවරණය විය.
- (ඇ) සංස්ථාව විසින් පවරාගත් අත්තිඩිය හා මුතුරාජවෙල පිහිටි වහරු බිම් 03 ක භූමිය නිසි පරිදි හඳුනාගෙන නඩත්තු නොකිරීම හේතුවෙන් එම භූමිය තුළ පදිංචිවී සිටින පුද්ගලයන් අනවසර පදිංචිකරුවන්ද යන්න හඳුනාගැනීමට නොහැකි වී තිබුණි.
- (ඈ) 1981 වර්ෂයේ සිට 2005 වර්ෂය දක්වා වූ කාල පරිච්ඡේදය තුළ සංස්ථාව විසින් පවරා ගත් ඉඩම්වලට අදාළ වන්දි මුදල් කාලීනව ගෙවීමට කටයුතු නොකිරීම නිසා එම ඉඩම් වෙනුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට ගෙවිය යුතු වන්දි මුදල රු. මිලියන 166.95 ක් වූ අතර ඊට අදාළව ගෙවිය යුතු පොළීය රු. මිලියන 98.50 ක් හෙවත් ගෙවිය යුතු වන්දි මුදල මෙන් සියයට 59 ක් විය. අදාළ වන්දි ගෙවීමේ කාර්යය කඩිනම් කර පොළී ගෙවීම අවම කර ගත හැකි අයුරින් ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල සමඟ මනා සම්බන්ධීකරණයක් පවත්වා නොගැනීම මෙම තත්ත්වයට සෘජුව බලපා තිබුණි. එමෙන්ම ඉඩම් පවරා ගැනීම සඳහා අවුරුදු 11 සිට අවුරුදු 35 දක්වා කාල පරාසයක් ගතවී තිබීම හේතුවෙන් මෙම ඉඩම් වල අනවසර පදිංචිකරුවන් සිටින බවද වැඩි දුරටත් අනාවරණය විය.

4.4 මතභේදයට තුඩුදෙන ගනුදෙනු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) (i) සංස්ථාවේ අරමුණුවලට පටහැනිව හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයේ හිටපු දේශපාලකයකුගේ අනුස්මරණ කෞතුකාගාරයක් සහිත ස්මාරකයක් එම දිස්ත්‍රික්කය තුළ ඉදිකිරීම වෙනුවෙන් සංස්ථාවට අයවිය යුතු රු.මිලියන 56.31 ක මුදල ජනප්‍රිය ශිල්පීන්ගේ විවිධ ප්‍රසංග මණින් රැස්කර ගත යුතු වුවත් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වනවිටත් එලෙස මුදල් රැස්කර ගැනීමක් සිදුව නොතිබුණි.
- (ii) එම මුදලට අමතරව සංස්ථාව විසින් ඉදිකිරීමේ ද්‍රව්‍ය ලබා ගැනීම වෙනුවෙන් ශ්‍රී ලංකා නාවික හමුදාවට රු.මිලියන 25 ක අත්තිකාරම් ගෙවා තිබුණු අතර සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් එම අත්තිකාරම් මුදල පියවා නොතිබුණි.
- (ආ) 1993 මාර්තු 31 දිනැති අංක අමප/93/340/041 දරන අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය පරිදි කොළඹ 05, ඇල්විට්ගල මාවතේ පිහිටි පර්වස් 3.05 ක ඉඩම් කොටස 1993 ජුනි 21 දිනැති අංක 73 දරන බදු ගිවිසුම මඟින් 99 අවුරුදු බදු කාල සීමාවක් සඳහා පුද්ගලයෙකු වෙත ඉඩමේ වටිනාකම වශයෙන් රු.152,000 ක්ද වාර්ෂිකව ගෙවිය යුතු රු.305 ක නාමික බදු මුදලක්ද අයවන ලෙස සංස්ථාව විසින් බදු දී තිබුණි.

මේ සම්බන්ධව පහත සඳහන් කරුණු අනාවරණය විය.

- (i) 2008 මාර්තු 28 දින බදු ගිවිසුම අවලංගු කර එදිනට ඉතිරි බදු කාලය වන වසර 84 ක් වෙනුවෙන් නව බදු ගිවිසුමක් යටතේ පෞද්ගලික සමාගමකට නැවත බදු දී තිබුණි. අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණයක් මත එළඹී බදු ගිවිසුමක් අවලංගු කර අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණයකින් තොරව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණයක් මත නව ගිවිසුමකට සංස්ථාව විසින් එළඹ තිබුණි. එමෙන්ම මුල් බදු ගිවිසුමේ (III) වගන්තිය අනුව 99 අවුරුදු බදු කාලයෙන් පසුව පමණක් බදුකරු හෝ උරුමකරුවන් වෙනුවෙන් බදු කාලය සංශෝධනය කල හැකි වුවත් එම වගන්තියද උල්ලංඝනය කර තිබුණි.
- (ii) මුල් ගිවිසුමෙන් වර්ෂ 15 කට පසු දෙවන බදු ගිවිසුමට එළඹෙන අවස්ථාවේදී ඉඩම නැවත තක්සේරු නොකර මුල් ගිවිසුමේ වටිනාකම පදනම් කරගෙන ගිවිසුම් ගතවී තිබීම නිසා සංස්ථාවට විශාල පාඩුවක් සිදුවී තිබුණි.
- (iii) 2010 ජුනි 30 දින දෙවන බදුකරු විසින් ඔවුන් සතු සියලුම බදු ගිවිසුම මගින් පැවරෙන බලතල උප බදු ගැණුම්කරුවෙකුට 2013 වර්ෂයේදී ලබාදී තිබියදී නැවත උප බදු දීමට ගිවිසුම අනුව ප්‍රතිපාදන නොතිබීමේදී 2016 වර්ෂයේදීද වසර 03 කට එම ඉඩමම නැවතත් වෙනත් පුද්ගලික සමාගමකට උප බදු ලබාදීමට දෙවන බදුකරුගේ ඉල්ලීම මත සංස්ථාව එකඟතාව ලබාදී තිබුණි.
- (iv) උප බදු ලබාදෙන අවස්ථාවල එයට අදාළ පරිපාලන ගාස්තු ගණනය කිරීමේදී සංස්ථාව විසින් ඉඩමේ බදු වටිනාකම සියයට 25 දක්වා අඩු කිරීම මත අයකරන ලද පරිපාලන ගාස්තුව ඉතා පහළ අගයක් ගෙන තිබුණු අතර වටිනාකම අඩු කිරීමට පාදක වූ කරුණු විගණනයට අනාවරණය නොවුණි.

(ඇ) ලෝක බැංකු ආධාර මත ක්‍රියාත්මක වන කොළඹ නාගරික සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සංස්ථාව විසින් වැයකරන ලද රු. මිලියන 41.01 ක ව්‍යාපෘති වියදම් ප්‍රතිපූර්ණය කර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

4.5 දෘශ්‍ය අක්‍රමිකතා

සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විට හෝටල් සමාගමකින් සංස්ථාව ලබාගෙන තිබුණු සේවාවන් සඳහා ගෙවිය යුතු රු. 3,439,282 ක් ගෙවිය යුතු වියදමක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දක්වා නොතිබූ අතර ලබා ගන්නා ලද සේවාවන්වල විස්තර විගණනයට ඉදිරිපත් නොකෙරුණි.

4.6 ආර්ථික නොවූ ගනුදෙනු

සංස්ථාවේ නීති අංශයක් ස්ථාපිතව පැවතියදී නීති වියදම් වශයෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී බාහිර නීතිඥයන් වෙත රු. 1,143,630 ක් ගෙවා තිබුණි.

4.7 ප්‍රසම්පාදන සහ කොන්ත්‍රාත් ක්‍රියාවලිය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විට දියන උයන ආපන ශාලාව ඉදිකිරීමේ වැඩ කටයුතු නිම කිරීමට වසරකට වැඩි කාලයක් ගතවී තිබුණද, ව්‍යාපෘතියේ මූල්‍ය ප්‍රගතිය රු. 52,691,701 ක් හෙවත් ඇස්තමේන්තු වටිනාකමින් සියයට 42 ක් පමණ විය.

- (ආ) කොළොන්නාව, සාලමුල්ල නිවාස 792 ක් ඉදිකිරීමේ (ගොඩනැගිලි බී සහ සී) කොන්ත්‍රාත්තුවේ කළ වැඩ වටිනාකම රු. මිලියන 653.02 ක් වුවද සහතික කරන ලද වටිනාකම රු.මිලියන 281.34ක් වූ අතර ඉතිරි කළ වැඩ වටිනාකම වූ රු.මිලියන 371.68 ක් වසරකට වැඩි කාලයක් ගත වුවද සහතික කර නොතිබුණි. එමෙන්ම සමාලෝචිත වර්ෂය වන විට කොන්ත්‍රාත්තුවේ භෞතික ප්‍රගතිය සියයට 19 ක් වීම නිසා සේව්‍යෝජක විසින් කොන්ත්‍රාත්තුව නැවත පවරා ගෙන පුද්ගලික ඉදිකිරීමේ සමාගමකට ලබා දී තිබුණි.
- (ඇ) 2014 වර්ෂයේ ආරම්භ කරන ලද වටිනාකම රු. මිලියන 157.72 ක් වූ ඇහැළිගොඩ ක්‍රීඩාංගනය ඉදිකිරීමේ කොන්ත්‍රාත්තුවේ වැඩ 2015 වර්ෂයේදී නිම කළ යුතු වුවද සේව්‍යෝජක විසින් මුදල් නොගෙවීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විට නවතා දමා තිබූ අතර එදිනට එම ඉදිකිරීමේ මූල්‍ය හා භෞතික ප්‍රගතිය පිළිවෙලින් සියයට 35 ක් හා සියයට 34 ක් විය.
- (ඈ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී වැඩ අවසන් කළ යුතු රු. මිලියන 786.92 ක් වටිනා කොන්ත්‍රාත් 04ක සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට භෞතික ප්‍රගතිය සියයට 1 ක් සියයට 34 ක් අතර පහළ අගයක පැවතුණි. තවද ඉකුත් වර්ෂයේ ඔක්තෝබර් මාසයේ වැඩ අවසන් කළ යුතු තලවතුගොඩ ජෛව විවිධත්ව අධ්‍යයන උද්‍යානයෙහි වැඩ සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් අවසන්ව නොතිබුණි.
- (ඉ) කිරිමණ්ඩල මාවතේ පිහිටි ගබඩා හා ඉන්ධන පිරවුම්හල ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය සඳහා ගෘහ හා ව්‍යුහාත්මක සැලසුම් සකස් කිරීම සඳහා ඉංජිනේරු ඇස්තමේන්තුවක් රහිතව සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විට රු. මිලියන 11.27 ක් වැයකර තිබුණි.
- (ඊ) කොන්ත්‍රාත් සම්බන්ධව කාර්යසාධනය දුර්වල වීම හේතුවෙන් සේව්‍යෝජක විසින් නැවත පවරාගත් ව්‍යාපෘති 2 කින් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සංස්ථාව ලැබූ සමුච්චිත අලාභය රු. මිලියන 14.10 ක් විය.
- (උ) කොළොන්නාව,සාලමුල්ල නිවාස 216 ක් ඉදිකිරීමේ කොන්ත්‍රාත්තුවේ (ඒ ගොඩනැගිල්ල) ඇස්තමේන්තු කොන්ත්‍රාත් වටිනාකම වූ රු. මිලියන 516.44 ක් ඉක්මවා රු.මිලියන 95.14 ක් වැයකර තිබුණි.
- (ඌ) සංස්ථාව විසින් සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය මිලදී ගැනීම සඳහා වර්ෂය ආරම්භයේ මිල ගණන් කැඳවා සැපයුම්කරුවන් හා එක් එක් ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය සැපයිය යුතු මිල ගණන් තීරණය කර තිබූ අතර නැවත තරඟකාරී මිල කැඳවීමෙන් තොරව කලින් තීරණය කළ මිලටම සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු. 3,740,806 ක ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය මිලදී ගෙන තිබුණි.
- (එ) 2013 අගෝස්තු 30 දිනැති අංක 13/1144/503/087 දරන අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය මත වේරස්ගහ වැසි ජලය අපවහන හා පරිසරය වැඩි දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කර ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා රු.මිලියන 14,227 ක ණය මුදලක් මහා භාණ්ඩාගාර ඇපකරය මත ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව මඟින් සංස්ථාව වෙත ලබාදීමට අනුමත කර තිබුණි. ඒ අනුව සංස්ථාව විසින් 2014 ජූලි 14 දින වසර 14 ½ කින් ණය මුදල ආපසු ගෙවීමේ එකඟතාව මත ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව සමඟ ණය ගිණුමකට එළඹ තිබුණි. නුගේගොඩ, රත්තනපිටිය, බොරැස්ගමුව, පිළියන්දල හා වේරහැර ප්‍රදේශ වල වර්ෂා සමයේ හටගන්නා ගංවතුර පාලනය කිරීම , පවතින ඇළ මාර්ග පුළුල් කිරීම, ඇළ ඉවුරු ආරක්ෂාව, ගංවතුර රැඳවුම් ප්‍රදේශ ආරක්ෂා කරමින් වැව ඉදිකිරීම, නව බෝක්කු හා පාලම් ඉදිකිරීමද ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රධාන

අරමුණු වන අතර ව්‍යාපෘති කාල සීමාව 2013 ඔක්තෝබර් 04 දින ආරම්භ වී 2018 ඔක්තෝබර් 24 දක්වා වසර 5 ක් තුළ නිමකිරීමට අපේක්ෂා කර තිබුණි.

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (i) ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කළ හා අවසාන කළයුතු කාල වකවානු තුළ උක්ත ව්‍යාපෘතිය නිමකරන ආකාරය දැක්වෙන පරිදි කාල නිර්ණයන් ඇතුළත් ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් (Time Frame) හා ඇල මාර්ග, පාලම්, බෝක්කු, නඩත්තු මාර්ග, ජල රැඳවුම් ප්රදේශ ආදියට අදාලව, යෝජිත වැඩ ලැයිස්තුවක් (Work Schedule/Inventory) පිළියෙල කිරීමකින් තොරව ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කර තිබුණි.
- (ii) 2016 නොවැම්බර් 30 වනවිට ව්‍යාපෘතිය සඳහා වසර 03කට අධික කාලයක් ගතවී තිබුණු බැවින් ව්‍යාපෘතිය නිම කළ යුතු කාලය සමඟ සැසඳීමේදී සියයට 60 ක ප්‍රගතියක් වාර්තා කළයුතු වුවත් එදිනට තත්‍ය භෞතික ප්‍රගතිය සියයට 23 කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් බව විගණනයට ඉදිරිපත්කළ ලේඛන මගින් තහවුරු විය. එසේ වුවත් ව්‍යාපෘතියේ අසාමාන්‍ය කාල ප්‍රමාදයක් වලක්වා ගෙන නියමිත කාලයට ව්‍යාපෘතිය නිම කළ හැකි නව වැඩ පිළිවෙලක් කළමනාකරණය විසින් හඳුන්වාදී නොතිබුණි.
- (iii) ව්‍යාපෘතිය මගින් අනාගතයේ ඇතිවිය හැකි ගංවතුර ආපදා තත්ත්වයන් හඳුනා ගැනීම, ඒවායේ අවම හා උපරිම ප්‍රමාණයන් කුමක්ද යන්න හා එමගින් ඇතිවිය හැකි අවදානමේ තත්ත්වයන්ද හඳුනාගෙන නොතිබුණි.
- (iv) ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී හඳුනාගෙන තිබූ කලාප (Zone) සහ උප ව්‍යාපෘති (Packages) වෙනුවෙන් පිළියෙල කළයුතු මාසික හා වාර්ෂික ප්‍රගති වාර්තා පිළියෙල කර නොතිබුණි.
- (v) රු.මිලියන 14,227 ක ණය මුදලක් මගින් මූල්‍යයනය කරනු ලබන මෙම ව්‍යාපෘතිය වෙනම ව්‍යාපෘතියක් ලෙස සලකා ස්වාධීන ගිණුම් පද්ධතියක් ව්‍යාපෘතිය සඳහා සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.
- (vi) ව්‍යාපෘතියට අදාල කලාප අංක 1,2 සහ 3 හි ගේබියන් බැම් (Gabian Structure) සැකසීම සඳහා රු. 281,461,659 ක අධිඇස්තමේන්තු සකසා තිබුණු අතර ඒ මත කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ට සවලියකරන අත්තිකාරම් ලෙස වැඩිපුර මුදල් ගෙවා තිබුණි.
- (vii) සම්මත ප්‍රමිතීන්ට අනුව ගේබියන් බැම් බැඳීම සඳහා අඟල් 4 x 6 (100*150mm) කළු ගල් පමණක් භාවිතා කළ යුතු වුවත් එම ප්‍රමාණයේ කළු ගල් භාවිතා කර තිබුණේ ඉදිකිරීම් වලින් සියයට 25 කටත් අඩු ප්‍රමාණයකින් බව ඒ පිළිබඳව සිදුකරන ලද භෞතික පරීක්ෂාවේදී අනාවරණය විය. ඉතිරි සියයට 75 කට වැඩි ප්‍රමාණය සඳහා අඟල් 12 x16 (200*400mm) කළු ගල් භාවිතා කර තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය. එමෙන්ම මෙම තත්ත්වය ත්‍රිකාන්‍ය ප්‍රමිත අංක BS 8002,1984 ට පටහැනි විය. මෙම ප්‍රමිතයට අනුව Gabian boxes වලට ගල් ඇතිරීමේදී භාවිතයට ගත හැකි කළු ගල් වල උපරිම ප්‍රමාණය 200mm වේ. මෙම තත්ත්වය යටතේ Gabian boxes තුළ එලෙස විශාල ගල් ඇතිරීම මගින් ඒවාට හානි වීම සිදුවිය හැකි අතර සම්මත ප්‍රමිතීන්ට අනුව මෙම බැම් ඉදිකර නොතිබුණි.

(viii) කලාප අංක I හි දිග මීටර් 2,889 ක කොටසක ඇල මාර්ග සංවර්ධනයට අදාළ වැඩ කොටස් උප ව්‍යාපෘති 34 කට කොටස් කර කොන්ත්‍රාත් ප්‍රදානය කර තිබුණු අතර උප ව්‍යාපෘති 34 ක වැඩ කොටස් වෙන්කිරීමට අදාළව පහත සඳහන් කරුණු අනාවරණය විය.

- මීටර් 54, මීටර් 68, මීටර් 100 සහ මීටර් 110 ලෙස ඉතා කුඩා කොටස් වලට මුළු කොන්ත්‍රාත්තුව වෙන් කිරීමට හේතු වූ කරුණු විගණනයට පැහැදිලි නොකෙරුණි.
- මේ තත්ත්වය යටතේ දිග මීටර් 2,889 ක ඇල මාර්ග සංවර්ධනයට පුවත්පත් දැන්වීම් භාෂා 3 කින් පළකිරීම වෙනුවෙන් විශාල පිරිවැයක් දැරීමට සිදුව තිබුණි. එසේම මෙකී සෑම උපකොන්ත්‍රාත්තුවක් සඳහාම සනීපාරක්ෂක කටයුතු සඳහා වැසිකිළි ඉදිකිරීම, කාර්යාල ඉදිකිරීම, කාර්මික නිලධාරීන් වෙන් කිරීම් යනාදිය වෙනුවෙන් රු. මිලියනය ඉක්මවූ මූලික වියදම් (Preliminaries) ඇස්තමේන්තු කර ගෙවීමට කටයුතු කර තිබුණි.

(ix) උපකොන්ත්‍රාත්කරුවන්ට රු.341,077,366 ක සවලිකරණ (Mobilization) අත්තිකාරම් ලබා දී තිබුණු අතර 2016 නොවැම්බර් 16 දින වනවිට පමා කාලය වසර 02 ක ඉක්මවූ ශේෂයන්ද ඇතුළත්ව නොපියවූ අත්තිකාරම් ශේෂය රු.161,767,969 ක් විය. මේ අනුව ව්‍යාපෘතියට ණය මුදල් යොදවා අත්තිකාරම් ලෙස කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ට ලබාදුන් මුදල් අසාමාන්‍ය කාලයක් කොන්ත්‍රාත්කරුවන් අතර දවා ගෙන තිබුණි.

(x) ව්‍යාපෘතිය සඳහා ලබාගත් ණය මුදල් අදාළ අරමුණෙන් බැහැරව ආයෝජනය කර සංස්ථාව පොළී උපයා ගැනීමට කටයුතු කර තිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.මිලියන 647 ක මුදල් ප්‍රති මිලදී ගැණුම් ඇණවුම් (Repo) වල ආයෝජනය කර තිබුණි.

(xi) ව්‍යාපෘතිය යටතේ අක්කර 1,000 ක් පමණ වූ ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීමට අපේක්ෂා කර තිබුණද සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීමේ ප්‍රගතිය සැලසුම් කළ ප්‍රමාණයෙන් සියයට 10 කට වඩා අඩු අගයක් ගෙන තිබුණි. එමෙන්ම, වන්දි මුදල් ගෙවූ ඉඩම් වල අයිතිය සංස්ථාවට පවරා ගැනීමට කටයුතු කර ද නොතිබුණි.

(xii) ඉදිරිපත් කරන ලද තොරතුරු වලට අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් කරන ලද ආයෝජනය රු.මිලියන 3,111 ක් වුවද, ලබා ගෙන තිබුණු බැංකු ණය ප්‍රමාණය රු. මිලියන 2,550 ක් පමණක් විය. මේ අනුව ලබාගත් ණය මුදල ඉක්මවා රු.මිලියන 561 ක් ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් යොදවා තිබුණද ණය මුදල ඉක්මවා කරන ලද ආයෝජනය සම්බන්ධ විස්තර විගණනයට ඉදිරිපත් නොකෙරුණි.

4.8 වෙනත් ආයතන වෙත ලබාදුන් සංස්ථාවේ සම්පත්

2003 ජූනි 02 දිනැති අංක පීඊඩී/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛයේ 8.3.9 ඡේදයේ නියමයන්ට පටහැනිව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සංස්ථාවේ කාර්ය මණ්ඩලයෙන් 04 දෙනෙකු වෙනත් රාජ්‍ය ආයතන වෙත මුදා හැර තිබූ අතර එම අයගේ වැටුප් හා දීමනා ලෙස සංස්ථාව විසින් රු.මිලියන 1.8 ක් වැයකර තිබුණි. එසේම සංස්ථාව සතු වාහන 03 ක් රේඛීය අමාත්‍යාංශය වෙත නිදහස් කර තිබුණි.

4.9 කාර්යමණ්ඩල පරිපාලනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට සංස්ථාවේ අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය 1,720 ක් වූ අතර එදිනට තරා කාර්යමණ්ඩලය 1,411 ක් විය. එක් එක් සේවා තනතුර අනුව සංස්ථාවේ කාර්යමණ්ඩලයේ 368 ක පුරප්පාඩු පැවති අතර අතිරික්ත කාර්ය මණ්ඩලය 59 ක් විය.
- (ආ) සංස්ථාවේ ප්‍රධාන තනතුරක් වන නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී (යන්ත්‍ර උපකරණ) කොන්ත්‍රාත් පදනමින් බඳවා ගෙන තිබුණු අතර නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී (සැලසුම් හා ව්‍යාපාර සංවර්ධන) තනතුර පුරප්පාඩුව පැවතුණි.

4.10 හඳුනාගන්නා ලද පාඩු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) සංස්ථාව විසින් ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩකිරීමේ (පුද්ගලික) සමාගම වෙත බදු දී ඇති ගොඩනැගිල්ල හා අංගනය සඳහා 2005 වර්ෂයෙන් පසුව කුලී තක්සේරු නොකිරීම හේතුවෙන් සංස්ථාවට ලැබිය යුතු වර්තමාන කුලී ආදායම අහිමි වී තිබුණි.
- (ආ) දියත උයන පරිශ්‍රය සඳහා 2014 වර්ෂයේදී මිලදීගෙන තිබුණු රු.මිලියන 2.58 ඵලවළු තැටි 100 ක් භාවිතයට නොගෙන මිලදී ගත් දින සිට ගබඩාවේ දිරාපත්ව තිබුණි.

4.11 නිෂ්ක්‍රීය හා ඌන උපයෝජිත වත්කම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට පිරිවැය රු.867,000 ක් වූ සංසරණය නොවන තොග ශේෂයක් ද පිරිවැය රු. මිලියන 123.2 ක් වූ සෙමින් චලනය වන තොග ශේෂයක්ද විය.
- (ආ) 2013 වර්ෂයේ සාලමුල්ල නිවාස ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්තුව සඳහා මිලදී ගත් රු.මිලියන 10.36 ක් වටිනා එසවීමේ යන්ත්‍ර (Hoist) 02 ක් හා රු. මිලියන 40.32 ක් වටිනා පලංචි (Scaffolding props) හා ජී.අයි. බට 2014 වර්ෂයේ සිට භාවිතයට නොගෙන නිෂ්කාර්යව පැවති අතර උපකරණ නිසි වැසි ආවරණයක් සහිතව ගබඩා නොකිරීම නිසා භාවිතයට ගත නොහැකි ආකාරයට දිරාපත් වෙමින් පැවතුණි.

5. ගිණුම් කටයුතුභාවය හා යහපාලනය

5.1 සංයුක්ත සැලැස්ම

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) 2003 ජුනි 02 දිනැති අංක පීටීඩී/ 12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛයේ 5.1.2 ඡේදය අනුව සංයුක්ත සැලැස්මට ඇතුළත් විය යුතු ආයතනයේ වර්තමානයේ පවතින සම්පත්, පසුගිය වසර තුනක මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵල ප්‍රගතිය, යනාදී තොරතුරු ඇතුළත් කර සංයුක්ත සැලැස්ම සකස් කර නොතිබුණි.

- (ආ) සංයුක්ත සැලැස්ම තුළ ඇතුළත් කරන ලද වටිනාකම රු.මිලියන 12,290 ක් වූ ව්‍යාපෘති මොනවාද යන්න හඳුනාගැනීමට කළමනාකරණය අපොහොසත්ව තිබුණි.
- (ඇ) සංස්ථා පනත මඟින් පැවරී ඇති පහත සඳහන් කටයුතු ඉටුකිරීමට අදාළ කාර්යයන් සංයුක්ත සැලැස්ම තුළ ඇතුළත්ව නොතිබුණි.
  - (i) දිවයින පුරා පිහිටි පහත් වහරු බිම්, නිසරු හෝ මඩ ඉඩම් හඳුනාගෙන අනවසර ඉඩම් ගොඩකිරීම පාලනය කිරීම හා අධීක්ෂණය කිරීමට හැකිවන පරිදි ගැසට් නිවේදන මඟින් ප්‍රසිද්ධ කිරීම.
  - (ii) ඇල ඉවුරක ඇති යම් ඉඩම් ප්‍රදේශයක්, ඇල රක්ෂිත ප්‍රදේශයක් ලෙස හඳුනාගෙන එම රක්ෂිත ප්‍රදේශය තුළ තාවකාලික හෝ වෙනත් ඉදිකිරීම් වැළකෙන පරිදි ගැසට් නිවේදන මඟින් ප්‍රසිද්ධ කිරීම.
- (ඈ) සංයුක්ත සැලැස්ම තුළ හඳුනාගත් උපාය මාර්ග ලභා කර ගැනීමට සංස්ථාව ප්‍රමාණවත් පියවර ගෙන නොතිබුණි.
- (ඊ) සංයුක්ත සැලැස්මෙහි සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා හඳුනාගත යුතු ව්‍යාපෘති වෙනුවෙන් රු. මිලියන 450 ක් වෙන්කර තිබුණු අතර එය මුළු ව්‍යාපෘති පිරිවැයෙන් සියයට 15 කි. එමෙන්ම සංයුක්ත සැලැස්මෙහි ඇතුළත් විවිධ ව්‍යාපෘතීන් සංස්ථා පනතට අදාළ වන ආකාරය පිළිබඳව යොමුවක් දක්වා නොතිබුණි.

5.2 අභ්‍යන්තර විගණනය

කළමනාකරණය විසින් නිවැරදි කළ යුතු ක්ෂේත්‍ර සම්බන්ධයෙන් මහ පෙන්වීම් සඳහා වැදගත් ක්‍රියාවලියක් ලෙස අභ්‍යන්තර විගණනය යොදා ගත යුතු වුවත් මහා පරිමාණ ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරුවකු ලෙස සංස්ථාවේ කාර්යයන් පුළුල් වීමත් සමඟ අර්ථාන්විත ප්‍රතිඵල අත්කර ගැනීම සඳහා අභ්‍යන්තර විගණන කාර්ය මණ්ඩලය බලගැන්වීමට සංස්ථාව විසින් නිසි අවධානයක් යොමු කර නොතිබුණි. තවද අභ්‍යන්තර විගණන වැඩසටහන් තුළ සංස්ථාවේ කාර්යසාධනය ඇගයීමට අදාළ වැඩසටහන් අන්තර්ගතව නොතිබුණි.

5.3 අයවැය ලේඛනය පාලනය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ ඇස්තමේන්තුගත ආදායම සහ වියදම තර්ජන ආදායම හා වියදම සමඟ සැසඳීමේදී සියයට 75 සිට සියයට 144 ක් දක්වා පරතරයක වූ ප්‍රමාණාත්මක විචලනයන් නිරීක්ෂණය වූයෙන් අයවැය ලේඛනය ඵලදායී කළමනාකරණ පාලන කාරකයක් ලෙස යොදාගෙන නොතිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.

5.4 වාර්ෂික වාර්තා සභාගත කිරීම

2003 ජුනි 02 දිනැති අංක පීඊඩී/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛයේ 6.5.3 ඡේදය ප්‍රකාරව සංස්ථාව විසින් සිය වාර්ෂික වාර්තාව, ගිණුම් වර්ෂය අවසන් වී දින 150 ක් ඇතුළත පාර්ලිමේන්තුවේ සභාගත කළ යුතු වුවද සංස්ථාව විසින් 2014 වර්ෂයේ වාර්ෂික වාර්තාව සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් පාර්ලිමේන්තුවේ සභාගත කර නොතිබුණි.

5.5 නොවිසඳී ඇති විගණන ඡේද

ඉකුත් විගණන වාර්තාවලින් පෙන්වා දෙන ලද පහත සඳහන් කරුණු සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය වන විටත් නොවිසඳී පැවතුණි.

- (අ) අදාළ වගකිව යුතු පාර්ශවයන්ගෙන් අනුමැතිය ලබා ගැනීමෙන් තොරව කාර්ය මණ්ඩලය වෙත අඛණ්ඩව වෘත්තීය දීමනා ගෙවීම.
- (ආ) නිලධාරීන්ගෙන් වාහන ණය මත අයකරනු ලබන පොලිය අඛණ්ඩව නැවත ප්‍රතිපූර්ණය කර තිබීම.
- (ඇ) සංස්ථාව විසින් රු.මිලියන 30.2 ක පිරිවැයක් දරා සංවර්ධනය කරන ලද අක්කර 3.5 ක් වූ ඉඩමක, ප්‍රාදේශීය ලේකම්ගේ සහයෝගය මත කෝවිලක් ඉදිකළ පාර්ශවයකට එරෙහිව නීතිමය පියවර කඩිනමින් ගන්නා ලෙස 2012 නොවැම්බර් 30 දින පොදු ව්‍යාපාර පිළිබඳ කාරක සභාව විසින් නියෝග කර තිබුණි. කෙසේ වෙතත් , අදාළ නියෝගය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සංස්ථාව විසින් කිසිදු ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන නොතිබුණි.
- (ඈ) සේවක අර්ථ සාධක සහ සේවක භාරකාර අරමුදල වෙත ප්‍රේෂණය කළ යුතු දායක මුදල් ගණනය කිරීමේදී අදාළ පනත් සහ චක්‍රලේඛ මගින් නියම කර ඇති දීමනා හා වෙනත් පාරිශ්‍රමික ගෙවීම් ගණනය කර නොතිබීම.

5.6 පාරිසරික හා සමාජ වගකීම් ඉටු කිරීම.

දිවයින පුරා සිදුකරනු ලබන අනවසර ඉඩම් ගොඩකිරීම් මඟින් බොහෝ පාරිසරික හා සමාජීය ගැටළු නිර්මාණය වී තිබුණු අතර ඒවා අනාගත පරම්පරාවන් වෙතද බලපාන බැවින් ජනතාව දැනුවත් කිරීමට සහ එවැනි අනවසර ඉඩම් ගොඩකිරීම් වැළැක්වීමට සංස්ථාවට පැවරී ඇති බලතල ප්‍රමාණවත් පරිදි යොදා ගෙන නොතිබුණි.

6. පද්ධති හා පාලනයන්

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ පද්ධති හා පාලන අඩුපාඩු පිළිබඳ වරින්වර සංස්ථාවේ සභාපතිවරයා දැනුවත් කරන ලදී. පහත සඳහන් පාලන ක්ෂේත්‍ර කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු කළ යුතු වේ.

පද්ධති පාලන ක්ෂේත්‍ර	නිරීක්ෂණ
-----	-----
(අ) කොන්ත්‍රාත් පරිපාලනය	සැලසුම්ගත ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක නොකිරීම, කොන්ත්‍රාත්වල ප්‍රගතිය පහල මට්ටමක පැවතීම හේතුවෙන් සේවා යෝජක විසින් ඇතැම් කොන්ත්‍රාත් නවතා දැමීම හා ඉදිකිරීම් ප්‍රමිතියන්ට අනුගතව ඇතැම් ඉදිකිරීම් කර නොතිබීම.
(ආ) ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය	(i) තරඟකාරීත්වයක් ඇතිවන පරිදි මිල කැඳවීමකින් තොරව කලින් තීරණය

කරන ලද මිල ගණන් මත ප්‍රසම්පාදන කටයුතු කර තිබීම.

(ඇ) මූල්‍ය කළමනාකරණය

(ii) ඉඩම්වල වර්තමාන තක්සේරු වටිනාකම ගණනය කිරීමකින් තොරව ඇතැම් ඉඩම් කල් බදු පදනම මත ලබා දීම.

(i) අත්තිකාරම් මුදල් අදාළ කාර්යය නිමවූ සැනින් හා සංවර්ධනකරුවන්ගෙන් ලබාගත් තැන්පත් නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබීම, ණය ගිවිසුම් ප්‍රකාරව ණය වාරික හා පොළී කාලීනව පියවීමට කටයුතු කර නොතිබීම.

(ii) ගිවිසුම් ප්‍රකාරව බදු කුලී අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබීම.

(iii) විවිධ වැඩසටහන් සඳහා ලැබුණු රාජ්‍ය ප්‍රදාන අරමුණට පරිභාහිර කටයුතු සඳහා භාවිතා කර තිබීම.

(ඈ) ගිණුම්කරණය

(i) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති බොහොමයකට අනුගත නොවී මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර තිබුණි.

(ii) මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශයෙහි වත්කම් හා වගකීම් විෂයයන් නිවැරදිව හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත නොකිරීම හේතුවෙන් ඒවායේ වටිනාකම අධි හා ඌණ ගණනය වී තිබීම.

